

Handläggningsordning för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla utbildningar som leder till gemensam examen på grundnivå eller avancerad nivå

Fastställd av rektor 2012-06-19

Dnr: UmU 100-1444-12

Typ av dokument:	Handläggningsordning
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	Tillsvidare
Område:	Utbildning
Ansvarig enhet:	Planeringsenheten

Handläggningsordning avseende att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla utbildningar som leder till gemensam examen på grundnivå eller avancerad nivå

1. Allmänt

Med gemensam examen avses examina som får utfärdas av de lärosäten som tillsammans har anordnat en utbildning som kan leda till sådana examina. Begreppet gemensamma examina avser enligt sin ordalydelse endast examina. En utbildning som leder till gemensamma examina är i princip ett utbildningsprogram som utvecklas och tillhandahålls av två eller flera lärosäten tillsammans och som leder till ett examensbevis. Det är de examina som programmet leder till vid de olika lärosätena som omfattas av begreppet gemensamma examina.

Skillnaden mot annan utbildning är att den som med godkänt resultat avslutar en utbildning som leder till gemensamma examina har rätt till en examen från vart och ett av de lärosäten som ingår i utbildningssamarbetet. Dessa examina ska kunna ges i ett gemensamt dokument.

Bestämmelser om gemensam examen återfinns i såväl högskolelagen som högskoleförordningen.

2. Överenskommelse om gemensam examen

Universitet får delta i ett utbildningssamarbete som leder till en gemensam examen bara om samarbetet grundas på en skriftlig överenskommelse. Överenskommelsen får ingås med

- en annan högskola som omfattas av högskolelagen
- en enskild utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda berörd examen
- ett utländskt lärosäte som inte är en fysisk person.

En överenskommelse kan avse utbildning som ges på grundnivå och avancerad nivå och ska föregås av en beredning och beslut i enlighet med vad som sägs nedan.

3. Kriterier för att inrätta, revidera eller avveckla utbildningar

Beredning inför beslut om utbildning som leder till gemensam examen, liksom de kurser som omfattas av utbildningen ifråga, och som ska ges av universitetet, görs i enlighet med de kriterier som anges under avsnitt 4.2.

Ansvar för beredningen ligger på fakultetsnivå (När det i dokumentet hänvisas till fakultet inkluderas i detta begrepp även Lärarhögskolans styrelse för utbildningar inom deras ansvarsområde). När det gäller beredning inför beslut av rektor svarar Studentcentrum för en samlad bedömning utifrån kriterierna och lämnar ett skriftligt yttrande till fakulteten. Innan ärendet går till rektor sker en föredragning i Utbildningsstrategiska rådet av respektive fakultetsföreträdare. Vid rektors beslutsmöte sker föredragning av respektive fakultetsföreträdare.

4. Grundnivå och avancerad nivå

4.1. Handläggningsordning

En utbildning som leder till gemensam examen grundnivå och avancerad nivå likställs vid universitetet i alla avseenden med utbildningsprogram. På samma sätt likställs de kurser som omfattas av utbildningen ifråga, och

som ska ges av universitetet, med programkurser. Beslutsstrukturen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå som leder till gemensam examen är därför densamma som gäller för program och kurser sådan den kommer till uttryck i rektors beslut 2012-06-12 om *Handläggningsordning avseende att inrätta, ställa in, revidera eller avveckla utbildningar* (Dnr 100-976-11).

Det innebär vidare att med benämningen program avses fortsättningsvis i detta dokument utbildning som leder till gemensam examen och med programkurs sådan kurs som omfattas av utbildningen ifråga, och som ska ges av universitetet.

I det följande används en del begrepp vars innebörd klargörs nedan:

- Med inrättande av program eller kurs avses att ett nytt program eller en ny kurs erbjuds. Här inbegrips fastställande och att bjuda ut.
- Med att utlysa eller ställa in antagning till program eller kurs avses när beslut tas om att ett program eller en kurs inte ska erbjudas vid nästkommande kurs- eller programtillfälle¹.
- Med revidera program eller kurs avses förändringar inom ramarna för ett program eller en kurs.
- Med avveckling avses att programmet inte längre erbjuds.
- Med programråd avses den instans som leder ett utbildningsprogram oavsett vilken benämning som används i övrigt vid universitetet.

1. Inrätta program eller programkurs

Aktivitet	Program	Programkurs
Förslag	Programråd eller institution	Programråd eller institution
Tillstyrka/avstyrka	1) Fakultetsnämnd* 2) Utbildningsstrategiska rådet	Programråd/institution
Beslut (på basis av kriterier)	Rektor	Fakultetsnämnd
Tidpunkt för beslut	Senast 30 sep respektive 31 jan	Löpande

*För fakultetsöverskridande program gäller att värd fakulteten tillstyrker eller avstyrker efter hörande av övriga berörda fakulteter.

¹ Att ställa in antagning är detsamma som ”nolltag” eller att programmet/ kursen är ”vilande”.

2. Revidera program eller programkurs

Aktivitet	Program	Programkurs
Förslag	Programråd eller institution	Programråd eller institution
Tillstyrka/avstyrka	Programråd/institution	Programråd/institution samt berörda fakulteter
Beslut (på basis av kriterier)	Fakultetsnämnd* (Rektor vid beslut som påverkar examensbeskrivning)	Fakultetsnämnd
Tidpunkt för beslut	I god tid innan programmet är sökbart ²	Löpande

* För fakultetsöverskridande program gäller att värd fakulteten beslutar efter hörande av övriga berörda fakulteter. Vid oenighet mellan berörda fakulteter ska frågan lyftas till rektor.

3. Att inte utlysa eller ställa in antagning till program eller programkurs

Aktivitet	Program	Programkurs
Förslag	Programråd, institution eller fakultetsnämnd*	Programråd eller institution
Tillstyrka/avstyrka	Programråd/institution**	Programråd/institution
Beslut (på basis av kriterier)	Fakultetsnämnd***	Fakultetsnämnd***
Tidpunkt för beslut	Beslut att <u>inte utlysa</u> ska tas före 15 mars eller 15 september. Beslut att <u>inte anta</u> tas före urval 1 i respektive antagningsomgång	

* Initiativ till att inte utlysa eller ställa in antagning kan även tas av fakultetsnämnd, både vid värd fakultet och fakultet med undervisningsuppdrag på berört program.

** När initiativ tas och/eller förslag läggs av fakultetsnämnd gäller att berört programråd och berörda institutioner ska höras.

*** För fakultetsöverskridande program ska vid oenighet mellan berörda fakulteter frågan lyftas till rektor.

² I normalfallet 15 mars och 15 september för den svenska antagningen.

4. Avveckla program

Aktivitet	Program
Förslag	Programråd, institution eller fakultetsnämnd
Tillstyrka/avstyrka	1) Fakultetsnämnd* 2) Utbildningsstrategiska rådet
Beslut (på basis av kriterier)	Rektor
Tidpunkt för beslut	Innan programmet planerar att bjudas ut

*För fakultetsöverskridande program gäller att värdafakultet tillstyrker eller avstyrker efter hörande av övriga berörda fakulteter

4.2. Kriterier m.m.

4.2.1. Krav enligt högskoleförordningen

Enligt högskoleförordningen får en överenskommelse som avser utbildningssamarbete om gemensam examen bara ingås om vissa angivna villkor är uppfyllda. I förslag om att inrätta eller revidera en utbildning som leder till gemensam examen ska därför visas att

1. varje del av utbildningen anordnas av något av de lärosäten som ingår i utbildningssamarbetet, och
2. att även de delar av utbildningen som anordnas av ett annat lärosäte än universitet vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet samt bedrivs så att en hög kvalitet nås i utbildningen.

Vidare ska det av förslaget framgå

1. vilken del av utbildningen som universitet ska anordna,
2. vilken del av utbildningen ett annat lärosäte ska anordna,
3. vid vilket eller vilka av de lärosäten som anordnar en del av utbildningen en sökande till utbildningen ska antas,
4. att universitetet får anta sökande bara till den del av utbildningen som högskolan ska anordna,
5. när en studerande som har antagits till en del av utbildningen av ett annat lärosäte ska anses vara student enligt 6 kap 11 c § högskoleförordningen,
6. att den del av utbildningen som en student har gått igenom med godkänt resultat vid ett annat lärosäte ska tillgodoräknas honom eller henne för utbildning vid högskolan utan särskild prövning,
7. vilken examen utbildningen kan leda till vid respektive lärosäte, och
8. övriga villkor som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna genomföras.

4.2.2. Universitetets kriterier

Kriterier för program

1. Kriterier för beslut om att inrätta program

En samlad bedömning utifrån nedanstående kriterier ska ligga till grund för beslut att *inrätta* ett nytt utbildningsprogram.

Motiv för inrättande	<ul style="list-style-type: none"> • Beskriv varför programmet ska startas • Relatera programmet till närliggande program vid Umeå universitet samt till likartade program vid andra universitet och högskolor
Innehåll och upplägg	<ul style="list-style-type: none"> • Beskriv översiktligt programmets innehåll, uppläggning och examinationsformer • Medverkar flera fakulteter i programmet?
Rekrytering av studenter	<ul style="list-style-type: none"> • Vilken är programmets målgrupp? • Vilka informations- och marknadsföringsinsatser har gjorts eller planeras att göra? • Vilket söktryck finns på liknande program vid andra lärosäten?
Arbetsmarknadsbehov	<ul style="list-style-type: none"> • Hur bedöms arbetsmarknadsbehovet vara av studenter från utbildningen (regionalt, nationellt och internationellt) i dagsläget och på 3-5 års sikt? • Har diskussioner förts med bransch/avnämare?
Lärarkompetens i relation till det föreslagna programmet	<ul style="list-style-type: none"> • Beskriv lärarkompetensens bredd och djup i relation till det föreslagna programmet och vilka eventuella behov av nyanställningar som föreligger. För yrkesutbildningar ska lärarnas yrkeskompetens beaktas. • Vilken forskningsanknytning finns?
Utbildningsmiljö/lokaler utrustning³	<ul style="list-style-type: none"> • Finns de lokaler och den utrustning som är nödvändiga för utbildningens genomförande? • Vilka eventuella investeringsbehov finns? • För utbildning på andra orter, hur ser den studiesociala miljön ut?
Styrdokument	<ul style="list-style-type: none"> • Bifoga förslag till utbildningsplan (upprättad i enlighet med universitetets utbildningsplanemall) • Bifoga förslag till examensbeskrivning (upprättad i enlighet med universitetets mall för examensbeskrivningar)
Arbetslivsorientering	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka åtgärder har vidtagits för att ge studenterna nödvändiga och relevanta kontakter med arbetslivet (praktik, fältstudier, gästlärare, examensjobb etc.)
Kvalitetssäkring	<ul style="list-style-type: none"> • Hur säkerställs att studenterna når de lärandemål som finns för berörd examen?
Konsekvenser	<ul style="list-style-type: none"> • Kommer någon utbildning att avvecklas i och med inrättandet av den nya utbildningen • Får utbildningen konsekvenser för andra fakulteter/institutioner?

³ För nätbaserad utbildning gäller att frågorna besvaras i möjligaste mån.

2. Kriterier för revidering eller avveckling av program

En samlad bedömning utifrån nedanstående kriterier ska ligga till grund för beslut att *revidera* eller *avveckla* befintliga program.

Attraktionskraft	Antal sökande per plats är för lågt
Kvalitetssäkring	Egen eller extern granskning visar på brister
Ekonomi	Ekonomiska förutsättningar saknas; utbildningen bär inte sina kostnader, eller utrymme saknas inom tilldelade budgetramar
Lärarkompetens	Lärarkompetens saknas
Arbetsmarknad	Arbetsmarknaden för examinerade studenter är otillräcklig
Strategiska överväganden	Strategiska skäl för att revidera eller avveckla oavsett kvalitet, ekonomi, söktryck eller arbetsmarknad.

3. Kriterier för att inte utlysa eller ställa in antagning

Utbildningens kvalitet, antal studenter och ekonomiska förutsättningar är viktiga aspekter vid bedömning om antagning till ett program ska göras eller om den ska ställas in. Ansvar för en sådan bedömning åvilar programmets värd fakultet, som också har ansvaret för att berörda fakulteter hörs vid fakultetsöverskridande program.

Kriterier för programkurser

1. Kriterier för inrättande av ny programkurs

En samlad bedömning utifrån nedanstående kriterier ska tillsammans med kriterierna enligt *Kursplanemall för kurser på grundnivå och avancerad nivå vid Umeå universitet* (Dnr: 500-2103-11) ligga till grund för beslut att inrätta ny programkurs. Beslut om ny programkurs sker enligt handlägningsordningen under 4.1 ovan

Kursplanemall vid Umeå universitet:

http://www.umu.se/digitalAssets/94/94045_500-2103-11-kursplanemall--reviderad-.pdf

Benämning på kursen	<ul style="list-style-type: none">• Ange svensk benämning på kursen samt kurskod.
Motiv för inrättande	<ul style="list-style-type: none">• Beskriv varför kursen ska inrättas• Ange om kursen ersätter annan kurs• Relatera kursen till närliggande kurser inom eller utom fakulteten
Lärarkompetens i relation till den	<ul style="list-style-type: none">• Beskriv lärarkompetensens bredd och djup i relation till den föreslagna kursen och vilka eventuella behov av nyanställningar som föreligger. För yrkesutbildningar ska lärarnas

föreslagna kursen	professionskompetens beaktas.
Kvalitetssäkring	<ul style="list-style-type: none"> Beskriv hur man säkerställer att studenterna når de lärandemål (FSR) som finns upprättade
Konsekvenser	<ul style="list-style-type: none"> Ange om inrättandet av den nya kursen kommer att medföra att annan kurs avvecklas Beskriv om utbildningen får konsekvenser för andra institutioner/fakulteter

2. Kriterier för revidering eller avveckling av programkurs

En samlad bedömning utifrån nedanstående kriterier ska ligga till grund för beslut att *revidera* eller *avveckla* befintliga kurser.

Attraktionskraft	Antal sökande per plats är för lågt
Kvalitetssäkring	Egen eller extern granskning visar på brister
Ekonomi	Ekonomiska förutsättningar saknas; utbildningen bär inte sina kostnader, eller utrymme saknas inom tilldelade budgetramar
Lärarkompetens	Lärarkompetens saknas
Strategiska överväganden	Strategiska skäl för att revidera eller avveckla oavsett kvalitet, ekonomi, söktryck eller arbetsmarknad.
Konsekvenser	Beskriv om revidering/avveckling av kursen kommer att få konsekvenser för något utbildningsprogram

3. Kriterier för att inte utlysa eller ställa in antagning till programkurs

Kursens kvalitet, antal studenter och ekonomi är viktiga aspekter vid bedömning om antagningen till en kurs ska göras eller om den ska ställas in. Ansvaret för en sådan bedömning åvilar kursansvarig institution. Denna har också ansvaret för att berörda institutioner och fakulteter hörs vid institutionsöverskridande kurser.

5. Skriftlig överenskommelse m.m.

När rektor fattat beslut om att överenskommelse om utbildning som kan leda till gemensam examen får ingås eller revideras ankommer det på fakultetsnämnd i samråd med universitetsjurist att tillse att en skriftlig överenskommelse utformas i enlighet med rektors beslut och gällande lagstiftning.

Överenskommelsen ska fastställas av fakultetsnämnd och därefter undertecknas av rektor. För fakultetsöverskridande överenskommelse gäller att den ska fastställas av värd fakulteten efter hörande av övriga berörda fakulteter.

När rektor fattat beslut om att ställa in eller avveckla utbildning (program) ska en skriftlig överenskommelse om formerna för detta upprättas med berörda lärosäten. Överenskommelsen ska fastställas av fakultetsnämnd och

därefter undertecknas av rektor. För fakultetsöverskridande överenskommelse gäller att den ska fastställas av värd fakulteten efter hörande av övriga berörda fakulteter.